

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

navrhovatele: **P. N.**
bytem xxx xxx, xxx xxx

proti
odpůrci **Hlavní město Praha**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1

za účasti
účastníka řízení **Občanská demokratická strana**
sídlem Truhlářská 1106/9, 110 00 Praha 1

o návrhu navrhovatele podle § 91 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního na zrušení rozhodnutí ředitele Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 23. 10. 2025, č. j. MHMP 1004638/2025

takto:

- I. Návrh se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Navrhovatel byl členem zastupitelstva městské části Praha – xxx. Ředitel Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „ředitel magistrátu“) napadeným rozhodnutím vyslovil zánik mandátu navrhovatele podle § 55 odst. 3 písm. a) a § 55 odst. 4 zákona č. 491/2021 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev“) z důvodu jeho pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin.
2. Navrhovatel uvádí, že v době vyslovení zániku mandátu již nebyl omezen na osobní svobodě a nebyla tak dána překážka výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev. Tato ustanovení jsou podle navrhovatele v rozporu s § 55 odst. 3 písm. a), podle kterého zaniká mandát již pravomocným odsouzením k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Navrhovatel namítá, že zbavení jeho mandátu zastupitele z důvodu pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin, navíc v okamžiku, kdy již není omezen na svobodě z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, zasahuje do čl. 21 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 Ústavy.

Rozhodnutí o vyslovení zániku mandátu

3. Ředitel magistrátu v napadeném rozhodnutí uvádí, že z § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev vyplývá, že zákonný důvod pro vyslovení zániku mandátu člena zastupitelstva městské části hlavního města Prahy je dán v případě existence pravomocného rozhodnutí soudu,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

kterým byl člen zastupitelstva městské části hlavního města Prahy odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

4. Výše uvedený předpoklad zániku mandátu byl v posuzovaném případě naplněn, neboť usnesením Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 5. 2025, sp. zn. 2 T 11/2021, byl navrhovatel odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Usnesení nabylo právní moci dne 17. 6. 2025.
5. Podle § 55 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev dále platí, že *[n]evysloví-li zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání zánik mandátu podle odstavce 3, ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti. Není-li zániku mandátu dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to ředitel krajského úřadu.*
6. Zastupitelstvo městské části Praha – xxx na zasedání dne 28. 7. 2025 zánik mandátu navrhovatele nevyslovalo, neboť pro vyslovení zániku mandátu hlasovali 4 z 11 členů zastupitelstva. Ředitel magistrátu podle § 55 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev požádal starostu městské části Praha – xxx dopisem ze dne 1. 9. 2025, č. j. MHMP 895011/2025, o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva. Mimořádné zasedání bylo svoláno na 19. 9. 2025. Pro vyslovení zániku mandátu navrhovatele hlasovalo 5 z 11 členů zastupitelstva. Na uvedeném zasedání zastupitelstva rovněž nebyl vysloven zánik mandátu.
7. Ředitel magistrátu proto zahájil podle § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) řízení z moci úřední ve věci vyslovení zániku mandátu navrhovatele, neboť zastupitelstvo městské části Praha – xxx nevyslovalo zánik mandátu navrhovatele na svém řádném a ani následném mimořádném zasedání. Ředitel magistrátu proto dne 23. 10. 2025 vyslovil zánik mandátu podle § 55 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev.

Návrh

8. Navrhovatel navrhuje, aby městský soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost. Namítá, že napadené rozhodnutí nereflektuje § 5 ve spojení s § 4 zákona o volbách do zastupitelstev. Tato ustanovení stanoví, že překážkou výkonu volebního práva je zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody.
9. Tato ustanovení jsou podle navrhovatele v rozporu s § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev, podle kterého byl navrhovatel zbaven mandátu. Podle § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev totiž postačí k zániku mandátu pravomocné odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.
10. Navrhovatel namítá, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyla dána překážka výkonu volebního práva. Navrhovatel totiž ke dni vyslovení zániku mandátu celý trest vykonal a již nebyl omezen na osobní svobodě.
11. Navrhovatel tedy spatřuje nesoulad v tom, že zatímco ve vztahu k volebnímu právu je stanovena překážka aktuálního omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, tak pro zánik mandátu postačí pravomocné odsouzení za úmyslný trestný čin. Ze zákonných ustanovení není zřejmé, proč je možné do zastupitelstva zvolit osobu pravomocně odsouzenou, zatímco pokud je zastupitel odsouzen v průběhu volebního období, tak mu mandát zanikne.
12. Navrhovatel namítá, že vyslovení zániku mandátu zastupitele z důvodu pravomocného odsouzení odporuje jeho právu na přístup k voleným funkcím podle článku 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a článku 2 odst. 1 Ústavy, podle kterého je lid zdrojem veškeré státní moci. Navrhovatel dává soudu ke zvážení, aby městský soud uvedený rozpor předložil Ústavnímu soudu ČR.

Podání MČ Praha Xxx

13. Soud vyrozuměl městskou část Praha – Xxx podle § 34 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) o probíhajícím řízení a vyzval ji, aby ve lhůtě pěti dnů od doručení přípisu písemně oznámila, zda bude v tomto řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

a aby se případně v téže lhůtě k podanému návrhu vyjádřila. Městská část až po uplynutí stanovené lhůty uvedla, že chce uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, žádné vyjádření k návrhu však soudu nezaslala. Z důvodu promeškání lhůty městský soud usnesením rozhodl, že městská část není osobou zúčastněnou na řízení.

Vyjádření odpůrce

14. Podle odpůrce již sama skutečnost, že bylo vydáno pravomocné rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, vede k povinnosti příslušného zastupitelstva vyslovit zánik mandátu. Pokud se tak z jakýchkoliv důvodů nestane, obsahuje zákon o volbách do zastupitelstev pojistku, že tak učiní (je povinen učinit) ředitel magistrátu.
15. Odpůrce uvádí, že samotný proces vyslovení zániku mandátu je zákonnou úpravou stanoven poměrně komplikovaně (je nutno uskutečnit dvě zasedání zastupitelstva městské části a až následně zahájit a provést správní řízení o vyslovení zániku mandátu ze strany ředitele magistrátu). Může tak nastat situace, kdy je v mezidobí trest nepodmíněného odnětí svobody vykonán.
16. Ztráta volitelnosti podle § 55 odst. 3 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev je rovněž důvodem k vyslovení zániku mandátu, tento však nebyl, jak uvádí i sám navrhovatel, v posuzovaném případě uplatněn. Pro vyslovení zániku mandátu postačovalo již naplnění důvodu podle § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev.
17. Odpadnutí překážky volitelnosti nemá podle odpůrce vliv na povinnost vyslovení zániku mandátu. K totožnému závěru dospělo i Ministerstvo vnitra ve svém stanovisku č. j. MV-85990-5/OV-2025, a to i na základě judikatury Ústavního soudu.
18. Skutečnost, že v napadeném rozhodnutí nejsou řešeny souvislosti ve vztahu k § 4 a 5 zákona o volbách do zastupitelstev, nemůže vést k jeho nezákonnosti, neboť ztráta volitelnosti navrhovatele nebyla důvodem pro vyslovení zániku mandátu.
19. Odpůrce dále uvádí, že se neztotožňuje se tím, že by navrhovatelem zmiňovaná ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev byla vnitřně rozporná a protiústavní. Ztráta mandátu člena zastupitelstva je zde ve vztahu ke spáchání trestného činu stanovena jako určitá sankce voleného zástupce občanů městské části, který svůj mandát nevykonával v souladu se svým slibem řídit se v rámci výkonu své funkce zákony České republiky. Skutečnost, že dotčená osoba může být po vykonání svého trestu následně opětovně zvolena do funkce člena zastupitelstva, nemá se zánikem jeho stávajícího mandátu žádnou souvislost. Ani právní úprava nestanoví, že by po opětovném nabytí volitelnosti nebylo možné zánik mandátu vyslovit.
20. Návrh navrhovatele není namířen proti zákonnosti napadeného rozhodnutí, ale spíše proti platné právní úpravě, která byla ze strany ředitele magistrátu bezesbýtku dodržena.
21. Odpůrce s ohledem na výše uvedené považuje návrh navrhovatele za nedůvodný.

Posouzení věci soudem

22. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny procesní předpoklady pro to, aby mohl přistoupit k meritornímu projednání věci. S ohledem na skutečnost, že se jedná o řízení ve věci návrhu na ochranu ve věcech zániku mandátu, jsou tyto předpoklady upraveny vedle zákona o volbách do zastupitelstev i v s. ř. s. Soud tedy zkoumal podle § 92 s. ř. s. svou věcnou a místní příslušnost k projednání podaného návrhu a dospěl k závěru, že je věcně a místně příslušný k jeho projednání. Dále soud shledal, že navrhovatel je k návrhu podle § 91 odst. 1 s. ř. s. aktivně legitimován, neboť se jedná právě o jeho mandát zastupitele.
23. Soud posuzoval i včasnost návrhu, který byl podán dne 30. 10. 2025. Napadené rozhodnutí bylo navrhovatelé doručeno dne 28. 10. 2025. Podle § 59 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev je nutno podat návrh do 2 pracovních dnů od doručení rozhodnutí ředitele krajského úřadu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Uvedená dvoudenní lhůta k podání návrhu tedy počala běžet dne 29. 10. 2025 a uplynula dne 30. 10. 2025. Návrh byl podán včas.

24. Soud rozhodl bez jednání, jelikož podle § 91 s. ř. s. jednání není třeba nařizovat.
25. Soud vyšel z následující právní úpravy.

§ 4 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev

(2) Překážkami výkonu volebního práva jsou a) zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody,

§ 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev

Členem zastupitelstva obce může být zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b); členem zastupitelstva městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy může být zvolen ten volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b) a který je v den voleb v tomto městském obvodu nebo městské části přihlášen k pobytu.

§ 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev

(3) Kromě případů uvedených v odstavci 2 zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo, z důvodů a) pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,

§ 55 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev

(4) Nevysloví-li zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání zánik mandátu podle odstavce 3, ředitel krajského úřadu požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti. Není-li zániku mandátu dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to ředitel krajského úřadu.

26. Soud dospěl k závěru, že návrh není důvodný.
27. Navrhovatel uvádí, že odpůrce rozhodl podle § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev, podle kterého mandát zaniká z důvodu odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Odpůrce se však měl dle navrhovatele zabývat též zněním § 4 a 5 téhož zákona, které upravují právo volit a být volen. Podle těchto ustanovení není pravomocné odsouzení překážkou volit a být volen. Překážkou by bylo toliko (probíhající) odnětí osobní svobody.
28. V době vydání napadeného rozhodnutí již navrhovatel trest odnětí svobody nevykonával. Mohl tedy volit a být volen. Navrhovatel má za to, že § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev, který upravuje zánik mandátu, je v rozporu s § 4 a 5 téhož zákona upravujícími právo volit a být volen. Má za to, že došlo k zásahu do čl. 2 Ústavy a do čl. 21 Listiny základních práv a svobod, když byl zbaven mandátu v době, kdy trest odnětí svobody za úmyslný trestný čin celý vykonával.
29. Soud konstatuje, že navrhovatelem zmiňovaná ustanovení upravují odlišné situace. Ustanovení § 4 a § 5 zákona o volbách do zastupitelstev stanoví překážky výkonu volebního práva, zatímco § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev upravuje zánik již vzniklého mandátu. Tyto situace nejsou srovnatelné.
30. Překážka výkonu volebního práva podle § 4 a § 5 zákona o volbách do zastupitelstev dopadá na osoby nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody. U takových osob lze předpokládat, že by z výkonu trestu nemohly řádně vykonávat funkci zastupitele. Naopak osoba pravomocně odsouzená k trestu odnětí svobody v minulosti funkci zastupitele vykonávat může v případě, že voliči v dalších volbách rozhodnou, že chtějí být zastupováni osobou s trestní minulostí.
31. Navrhovatel byl k nepodmíněnému trestu odnětí svobody odsouzen v průběhu volebního období, ve kterém byl členem zastupitelstva. V této situaci je zákonem předpokládaným důsledkem odsouzení zánik mandátu. V takovém případě totiž nemají voliči možnost se ve volbách vyjádřit,

zda chtějí, aby je pravomocně odsouzený zastupitel nadále zastupoval. Bývalý zastupitel se však může znovu ucházet o mandát v následujících volbách.

32. Navrhovatelem uváděná ustanovení nejsou ve vzájemném rozporu, nýbrž upravují odlišné situace.
33. Soud neshledal porušení čl. 2 Ústavy a čl. 21 Listiny základních práv a svobod, ani důvod předkládat tuto otázku Ústavnímu soudu.
34. Soud uzavírá, že odpůrce postupoval správně, když rozhodl o zániku mandátu navrhovatele.

Závěr a náklady řízení

35. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že návrh není důvodný a I. výrokem ho zamítl.
36. O nákladech řízení soud rozhodl výrokem II. podle § 93 odst. 4 s. ř. s, podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 18. listopadu 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu